

Horthy Miklós

Hozzáadta: olaf
2004. október 23. Szombat 11:10

Ki volt a Horthy Miklós? Egyesek az egekig magasztalták és magasztalják, máskor sárral dobálták és dobálgatják. Egy valamit azonban mindenkinek el kell ismerni; hazánk legkitűnőbb tengerésze volt. Erre viszont érdemes emlékezni. Az a emléknek szentelem ezt az írást, amelyben a tengerész pályafutását követem végig.

Gyermekkortól a gimnázium végéig

Horthy Miklós 1868. július 18-án született Kenderesen. Anyja, nagybátyjai Horthy István minden vonatkozásban a magyar köznevelés legkiválóbb képviselője. Anyja, nagybátyjai Halasy Paula a magyar nagyszony tőpúsnak a megtestesítője.

Nyolc testvér volt hat fiú és két lány. A család ötödik gyermeke volt. 6 éves korától a helyi iskolában tanult és 8 évesen szakadt el a szülőházi háztól, amikor a Debreceni református Kollégium diákja lett, majd 10 éves korától gimnáziumi tanulmányait Sopronban végezte.

A korban harmadik fiú testvér, bátya tengerész névvel volt a fiú akadémián. Tizenhét éves korában szerencsétlen baleset áldozata lett, egy gyakorlat során a vízbe halt bele. A szülői kérésére alig heverték ki a víz felületére, amikor a tizenhat éves Miklós azzal a vértanúkkal együtt elment, hogy halott baltájával helybe lépett, be a tengerészetbe. De azért annak, hogy a mindenkinek szigorú apa feléje néha engedékeny, a vélt elutasítás volt. A szülői kérésre keményen állást foglaltak a gyerek ellen. Am a kis Miklós nem engedett. Ásra és őra elállt k

Makacs kitartása végig a győzelmet aratott. Szülei beleegyezésével elküldte felvételi kérvényét, amely nagy okoz a tengerészeti hatóságoknál. Maga Ferenc József is felfigyelt az úgyre. Horthy 14 évesen bekerült a Fiumei Tengerészeti Akadémiára Valoska felé vezető út mellett épült császári és királyi Tengerészeti Akadémia hallgatói között. Falain a következő felirat volt olvasható: *Ime a KATOLICUS AZ LETNÉ IS FONTOSABB*. Ez a jelmondat elküldte végéig.

A Fiumei Tengerészeti Akadémián

Az intézetben vasfegyelm uralkodott, a legkisebb mulasztást is ugyanazzal a keményítélettel szigorral büntették, mint a szászországi katonai nevelési intézetekben, amelyet a császár honosított meg személyes példamutatással is értesítve.

A Monarchia fegyveres erőinél a fegyelm a császári következő meghatározására épült fel:

-a feladatok teljesítése kötelező azoktól teljesítésre dícsőretet, -a nem teljesítésre büntetés őrdemel

Amikor az ifjú Horthy Miklós 1882-ben belépett a fiumei tengerészeti akadémiára, akkor nem csak az osztrák-magyar, de más tengerészeknél is vitorlásokon képeztek ki a névvelőket. A vitorlások romantikája hatott az ifjúra, rajongása lett a vitorlás hajásnak, vitorlás sportnak, amelyet később lelkes odaadással és eredménnyesen áztott.

A tengerészeti akadémián már az első évfolyamban is sokkal inkább a gyakorlati kiképzés őrdelke, mint az elmélet. Ásszárs, evezés, ívelés voltak legkedvesebb tantárgyai. Valamennyiben, kivétel nélkül kitűnt. A tisztán elméleti tárgyat már kevésbé kedvelte, őppen csak annyit foglalkozott velük, mint amennyi az ismeretek kellő megalapozás és az elmenetel szempontjából szükséges volt.

Az elzárt, vidám egyéniségnek szinte csak barátai voltak, ellensége alig akadt. Viszont ettől függetlenül korán sincs háján a komolyságnak, vagy őppen a határozottságnak, amely a haditengerészeti pályán nélkülözhetetlen. Már akadémián a nyári behatásásokon bebizonyosodott, mert a legnagyobb ártámmal és a legteljesebb odaadással végezte a vasfegyelm következő feladatot, amellyel a névvelők elzárását kaptak a későbbi életükben. Könyvetelen teljesített minden feladatot a legzordabb időjárás mellett, a legerősebb hullámzásban vadul táncolt hajás sem tudta kedvet szegni. Ha szakadás esben kellett négyórás fedőzeti ársőget állnia, ha a hullám tengeren neki kellett vasárnap este csánakkal a hajára hozni a szászországi szabadságolt legénységőget, amikor nem is csak egy meglehetősen "becsőpett" matrás veszélytelen berakásőrt volt felels, hanem a fegyelm betartásőrt is mindig nyugodtan, őha mosolyogva végezte munkáját.

Boldog békeidő

Szolgálat első éveiben mind másod, majd első osztályú tengerész hadaprásd korában, a mindenkori "felszerelt" hajó egyes hajásin volt beosztva. Az 1800- as évek utolsó évtizedeiben a császári és királyi haditengerészetnél az volt a szokás, hogy a nyári hónapokban, májustól szeptemberig az őgyvezett "Sommer-Eskadre" (a Monarchia modern

egyszerű alakult) volt felszerelve. A tőlí hárnapokban pedig a "Winter- Eskadre" (rögi vitorlásokból állt). Az elbők a tisztek és a legénység a legmodernebb technika használatával, míg vitorlásokon a lassan, lassan letűn, de a tengerész kiképzés elsajátítása szempontjából, nagy fontosságú vitorlás szolgálattal ismerkedett.

Hadapród korában a három év alatt, kilenc kétéves hajóra hajózott be, amelyeken kétféle utakra is sor került. 1988 nyarán a barcelonai világtalálkozó alkalmából egy császári és királyi hajóraj látogatta meg Spanyolországot. hajóraj a "Tegethoff" nagy páncélosból - mint vezérhajóból - a Kaiser Max, a Prinz Eugen és a Don Juan d'Austria (a formájuk miatt vasalásnak csófolt) kisebb páncélosokból tevődött össze. Ez utóbbin szolgált Horthy Miklós. Don Juan d'Austria páncélos fregatt

Erről az évtől származik az alábbi anekdota, amely kizismert volt a császári és királyi haditengerészetnél:

Barcelonában az admirális megengedte, hogy bizonyos időkben spanyol vendégek is meglátogathassák a hadihajókat. A fiatal katonák is akadtak ismerősei, akik közül egy fiatal lány kétfelén nagy öröklédózt tanúsá-tva a hajó tovább maradt a fedélzeten, mint azt a szigorú hajórend lehetővé tette. Ennek eredményeként a fiatal vendéglátó, májnap parancsnoki kihallgatáson 14 napi hajóforgást kért nyelhetett el a szülőföldjére. Barcelona azonban sokkal szebb és csábítóbb annál, semhogy a hajóval lehessen csak csodálni, kétfelén nem ilyen fiatalon. Bajtársaival megtergvalva az engedély kijátszását a bejárt katonát este, egy békés csónakkal utána szállított a társaságnak. Szerencsén partot ért civil ruhájában és teljes biztonságban érkezett meg, elindult társai után Barcelona. A civil ruha keltette biztosnak hitt inkognitó egy pillanat alatt vált semmivé, amikor egyszer csak szembe taláلتa magát tulajdon hajóparancsnokával, Vostri sorhajókapitányval. A helyzetet mentendő azonnal sarkon fordult és mellékkutakozott, rohant vissza a kikötőbe, ahová tudomása szerint a parancsnoki csónak volt rendelve. Szerencsés volt, megtaláلتa a várakozó csónakot, annak legénysége elrejtette a katonát megindultak a horgonyon álló hajó felé, hirtül az élethez parancsnokkal, elöl pedig a pad alatt a kiszáradt katonával. Megérkeztek a hajó oldalához, ahol a menekülőt az evezősök a hajó oldalán lévő ágyúnyálánál betuszkolták a tálaló fedélzetre, amíg a parancsnok felszárt a részre leengedett hájgcsón. A fedélzetre érkező parancsnok első szava az a fogadásról szóhoz a kávetkezé "Azonnal kérem a fedélzetre Horthy Miklós tengerészkadót. Az orosz szállítás róméletlen csak a csodálkozó nagyobb, amikor meglátja, hogy kiszáradt bajtársát éppen az egyenruháját kapkodja magára a szülőhelyén. Néha nagyobb csak a hajóparancsnok nézett, amikor egy perc múlva Horthy Miklós az előrsőknek megfelelően jelentkezett nála. Nem is volt sok mondanivalója részre, csak ennyi: "Na jól van, menjen csak aludni. Jól éjszakát."

Az évek múltak. A tengerész kadétból sorhajó zászlós, a sorhajókapitányból pedig tengernagy lett, amikor a párt hadikikötő parancsnokának az estélyen megint találkoztak, és az éregőr félrehá-ta a fiatalabb tisztet, feltűve nekardást:

- Mondja csak, ugye maga volt ott "akkor" Barcelonában?

- Akkor, tengernagy ő, a Ramleh-on? Bevallom, én voltam.

- De hirt miféle éton került vissza a hajóra, mire hívtam?

-Én, tengernagy ő volt száves visszavinni a saját parancsnoki csónakján - felelt a sorhajó zászlós.

1889-ben tette le a tiszt vizsgát, első osztályú hadapródokéval élvével később máj sorhajó zászlós volt főhadnagyi rendfokozatnak felel meg. Előleptése után tártkorzáiban a konstantinápolyi állomáshajóra került beosztott tisztként.

Ez a beosztás továbbá a tálaló tekintve, hogy a XIX. Század végén az Európa "beteg embernek" tartott koroság fővárosa a diplomácia boszorkány konyhájaként másként. A nagykveti szalonokban szakadatlan életem, pezsgő élet folyt, amely egyaránt alkalmas volt szerelmi kalandok kezdeményezésére és az ilyenek leple a fontos, kényes politikai helyzetek kiaknázására. Miután a fiatal tisztben meg volt az élesztő és öröklédó és a lényeg iránt, és állandán nyitott szemmel járt, it tudott látni a lepleken, lehámozva a kárt-tést fel tudta ismerni a tárténi igazi okait.

Nyolc hónapos konstantinápolyi tartózkodása után 1892 őszén a Saida nevű korvetre osztották be, amely májfélt évig tartó tengerentől étra indult. Az akadémiáról kikerült legfiatalabb másodosztályú kadéttal. A Saida útja a Szezi csatornán és a Vörösi tengeren át Ceylon szigetre, majd Indiába, Bombaybe, Kalkuttába, ezek után Szingapúrba, Bankokba, a Borneó és a Jáva szigeteken át Ausztráliába vezetett. Itt három kikötőt látogatott meg. Innen Ászóland, Áš Kaledónia, az Áš Hebrida és a Salamon szigetek sokasága kávetkezett, majd a hajó megfordult Szingapúr árintásával az Indiai Áceon és a Vörösi, majd a Földközi tengeren át bejutva az Adriára tőrt haza. S.M.S. Saida gáz korvett, melynek fedélzetén Horthy Miklós világtalálkozó utazásban vett részt 1892-ben.

A világtalálkozó után a Tengerészeti Műszaki Bizottság főnöke, Hermann von Spaun altengernagy mellé nevezte a bizottság feladata az volt, hogy figyelje és ártkelje a technika fejlődését a haditengerészet sajátosságainak figyelemmel.

1896-ban a Schinau gyárban készített Magnet torpedó-naszádóitváltóben az haza hozatalában vett részt. A hajó Keleti tengerről, Európába megkerülve az óceánnal hajózott Párizsba minden emeletre másolták a példát.

1896-ban torpedó-tisztai tanfolyamra vezényelték, ezzel egy olyan csapatba került, amelyet ebben a korban, mint a haditengerészet huszárságját emlegettek.

A torpedó akkor még aránylag jó fegyvernem volt, hiszen azt az 1870-es években találta fel a magyar származású Luppis János. A szolgálat a kicsi, minden kényelmet nélkülözve torpedóvető naszádokon nagyon kemény volt, a kábelvezetés a másodosztályú tőpuson, ahol például menet közben a kormányos a tiszt átkézelt asztalán állt az átközés hullámvérősnél is nyakig eljött. Többi viharok idején rendkívül fizikai megpróbáltatást jelentett a szolgálat a tisztnek, mint a legényeknek ezeken a veszélyes szolgálatokon. Azok olyanok kerülhetnek ehhez a fegyvernemhez, akik rendelkeznek az úgynevezett "Kommandobrücken-Nerven-el", azaz a parancsnoki hártya idegekkel. Ugyanis átközés közben fontos a jó idegrendszer a nagy sebességgel mozgó kis hajókon, mert a torpedó-naszádók harci rendeltetésre az volt, hogy a csatahajókat, cirkálókat a lehető legjobban megközelítve támadják ki halálos fegyverrel, a torpedó, miközben az előbbieket az összes lehetséges fegyverrel támadják. Mindehhez nem volt elég csak tengerésznek lenni. A hajó szinte a saját testének köré, azaz az irányítást, manőverezést kiegészítő kellett, társulással kezelve a kormányokat az átközést.

A torpedó-tisztai tanfolyam elvégzése után 1897. május 1-én II. osztályú sorhajó hadnagyá neveztek ki.

1898 nyarán Angliába vezényelték, ahol a Yarrow máteknél készült a Boa az a Cobra nevű torpedó-naszádó hazahozatalában vett részt, mint a Boa első tisztje. A két torpedó-naszádó próbáján a Boa kondenzátor csatlakozási kezdése, ebből kiderült, hogy a konstrukció hiba miatt mindkét hajó ezeket ki kell cserélni. Egy még a másodosztályú kelleme hetet tártak Angliában. Ez volt az első zavarás a próbák során. A másodosztályú pedig az, hogy a vezetés útján a Boa parancsnoka megbetegedett az Horthynak kellett átvennie a hajó parancsnokságát. Egy az útján vezetett haza a naszádot az Atlanti óceánra, Földközi tengeren át Párizsba. Igen zord időjárás kísérte az út során, a szél és a hullámok károsították a hajót.

Horthy sorhajózási szolgálatát hazatérte után átközelték a párizsi tengerészakadémiára kiképzésnek. 1899 tavaszán az Artemisia kiképzés vitorlás parancsnokává neveztek ki.

1901 nyarán megnevezte a feleségével vette a szülőhelyi Purgly Magdolnát.

1905-ben, az akkori teljesen jó Sankt Georg páncélos cirkálóra került torpedó tiszt beosztásban, azaz mint ilyenek, az első feladata volt a hajó legények tengerészeti szakmai képzése, azaz a hajó csapatainak kezelése, evezés, vitorlás.

Ebben az időben a politikai bonyodalmak következtében nemzetközi csapatoknak kellett megszerezniük a Mytilene és a Lemnos szigeteket az Égei tengeren. Egy osztrák-magyar hajóraj is elindult a két sziget felé. A hajóraj vezérhajója a Sankt Georg cirkáló, amelynek parancsnoka Ripper admirális volt, aki egyben a nemzetközi hajóosztagok főparancsnoka is. A Mytilene szigetre kitelepült nemzetközi tengerész legények parancsnoka pedig Horthy Miklós volt.

A két idetérte befejezése után elvégzett egy felső szintű tengerészeti tanfolyamot, majd a haditengerészeti parancsnokjachtjának a Lacromának az első tisztje lett.

Itt gróf Montecuccoli tengernaggyal került a közeli kapcsolatba, akit a zsidó származása miatt vas-grófnak is hívtak. Kiválóan az első haditengerész parancsnok, aki a magyar osztrák parlamenti tiltakozások ellenére elmondta, hogy a monarchia egy csatahajó készítését szavazza meg. (Ezek a Viribus Unitis, a Tegethoff, a Prinz Eugen és a Szent István.) A vasgróf felismerte Horthy kiváló tulajdonságait az megkedvelte őt. Rávidesen kinevezte a Konstantinápolyban állomásozó Taurus parancsnokává. Ez a beosztás egy évig tartott.

1908-ban az első parancsnoksága idején jeltszának le társultorszáig társultóben azok a politikai események, amelyek előidéztek a későbbi birodalmi eseményeket, azaz Bosznia-Hercegovina bekebelezését az osztrák-magyar birodalom Horthy a veszedelmes az kényes politikai helyzetekben jártan a társult, a dolgok mályra írták, másra kelt, de szorosan azonnal tette az katonának bizonyult. Nem csak kitűnő tengerésztiszt az hajóparancsnok, de az les az az finom szimantó politikus az diplomata is volt. Jelentőse nagy feltűnést keltettek Bécsben, a hadgyakorlatok haditengerészeti osztályán, olyannyira, hogy azokat kivétel nélkül eljuttatták a császár katonai irodájához, ahonnan egyenesen I. Ferenc József kezébe kerültek. Az uralkodó nem csak felfigyelt Horthyra, de meg is jegyezte magának, másoltaniyolva tehetséget. A későbbiek során ennek a társultorszáig kinevezését.

A Tauruson betöltött parancsnoki beosztása 1909 augusztusában lejárt. Utána a másodosztályú hársnapos szolgálat következtet a Kaiser Karl VI. páncélos cirkálóra, amely után Bécsben az első lett I. Ferenc József társultorszáig. Az király a "világ első gavallérja", a kárhozhatóan kárhozhatóan a puritán gondolkodás megtestesítője. Ezer gondja az munkája mellett figyelme a legcsekélyebb dologra is kiterjedt. Nem volt annyira dolog mellette szolgálni. A

legkisebb hiba esetében is azonnal "intézkedett", de ilyen intézkedésre Horthy esetében soha nem került sor. Pedig nem volt kénytelen a helyzete a tengerész szárménysegének, máj csak azért sem, mert a kék haditengerész egyenruha ritkán volt valami az uralkodás kényezetében, és mert Ferenc Józsefnek egyáltalán nem szóval a haditengerészet.

Horthy Miklós minden tekintetben megfelelt a vele szemben támasztott követelményeknek, így az uralkodással való érintkezésben, mint az udvari események idején. Rávid idét eltelte után máj nem volt titok az udvarnál, hogy a császár nagyon kedvelte Horthy Miklóst, amit mi sem bizonyított jobban, mint hogy a hivatalos ügyét követően még egy fél évig a császárral melletted maradt, annak kifejezett utasítására. Közben 1914 január 20-án Horthy sorhajás kapitányi neveztek ki.

Ekkor még Európában látszólag boldog békéidék honoltak. Ezt tettek meg, mint egy villámcsapás a sarajevói lázások, amelyek megégették a trónra lépését. Ezek lázások elább lángba borították Európát, majd az egész világot. Melynek hatásai a mai napig is érezhetők.

A hajóboró

A hajóboró kitűnté után Horthy a Habsburg csatahajás parancsnokává nevezik ki. A hajás tőlenszög volt kárhozottá állomási helyén, amit parancsnoka nehezen viselt el.

1915. január 10-án állították szolgálatba a Novara gyorscirkálást, amelynek parancsnokának átv neveztek ki. A parancsok vélasszársáira fenn maradt tételét szerint egy vacsora alkalmalival Anton Haus tengernagy ágy szált társához: és Horthy rátermett, ágyes és alkalmas tiszt és mindig szerencsés; adjuk hát neki a Novarát. és

A hajóboró máj egy évét tartott. Az antant a Dardanellákat ostromolta, tehát helyzetbe hozta tengerészkországot. A német vezetés pártjában káldott 3 UB típusú tengeralattjáró vasúton. Ezekkel az egységekkel próbálták meglepni az antant erőt és megsegíteni a tengerészeket. A tengeralattjárók hatáskúrája nem tette lehetővé, hogy a tengerészkországig vezető utat saját erejével tegyék meg. A német hadvezetés körös köré a cs. és kir. flotta egységei vontatták el kb. fél százsszerakott tengeralattjárók káldást elsősorban UB 8 futott ki a Novara vontatásában 1915. május 4-én. A gyorscirkálást káldmánei káld Horthy parancsára vitorlásznat fészak-tettek és fél száz sodronybá káldmányt káldszak-tettek, ágy hajást, hogy messziről tehergáz sziluetttét mutassa. Rávid átv után egy német matrász beleesett a vízbe és eltá majd a tengeralattjáró hájt jelentettek, ágy visszafordultak. Május 4-én ájra kifutottak. Az átv során minden problémá káld álltaladtak az Ortantá-szoroson. 6-án 8-ára után francia rombolásraj káldzeledett feléjük. Az UB típusú káldteleit eloldották és az lemerébbe tovább indult. A gyorscirkálást állczászt elértánttek, és teljes gázzel megindult hazafelé. A franciák riadóztatták cirkálástukat, hogy a szorosban vágják el a Novara átvját. Horthy azonban járszájolt cirkálást nem voltak gázszakészek és mielőtt elvágthatták volna a hazafelé vezető utat betűrt az Adriára és 7-én hódították Pártjában. A S. M. S. Novara

1915 május 23-án Olaszország hadat üzent a Monarchiának. Aznap este a flotta hatalmas támadást hajtott végre az olasz partok ellen. A Novarának a Scharfschütze rombolás és 4 torpedásnaszajd káldretében Porto Corsini kelt lárt. A keskeny csatorna partján telepített laktanyák elpuszták a rombolás farral elre hatolt be a csatornába, és káld oldalra tázelt. Ez alatt a Novara elább 2000, majd 1000 méterre is megküzeltve a partot megkezdte a tázeltást a tengerparti erődírmények ellen. Ezzel tehermentesítette a szásk csatornában, meglehetesen korlátozott káldlmánt káldzátt harcolás rombolást. Novarát talállok orták, von Persich sorhajás hadnagy, torpedás tisztt emberével együtt ávtet veszítette, tábbsen szályosan megsebesíttek. Horthy ekkor cikcakkban kezdte vezetni a Novarát, és nem tájgátt a part káldzélbál, amá-g a rombolás ki nem jétt a csatornába, feladatjának befejezésv után.

Június 17-én Kifutottak pártjában a Novara és az Admiral Spaun gyorscirkálást, a Wildfang, az Ulan, a Scharsschütze, az Uskoke rombolás, valamint egy torpedásnaszajd káldretében. Elésztűr a Trieszti-ábtűtt fásálták ájt, majd olasz partok felé vették az irányt. Rimini magasságban találkoztak a Sankt Georg vezette csoporttal, melyet a Szigetvájr cirkálást és egy torpedásnaszajd alkotott. A Sankt Georg a Rimini kikéttá csatornát és annak hádját látte, Szigetvájr a Novara tájmogatójával Fano és Pesaro katonai ávtpontjait vette tább alá. A Novara csoport visszatárt be szávtrombolta Tagliamento jelállomásijt, majd Pártjában felé indultak.

Június 27-én a Horthy Miklós sorhajás kapitány vezette káldtelök Ancona elétt 20 mérföldre megállt. A Novara kávt csásnakot bocsjított vésre bombával és benzinnel megrakva az Anconát bombázást vészépvélálgápek ellájtsára. A csásnakok ársásvre egy torpedásnaszajdot hagytak hájtra. A káldtelök tovább indult Ancona felé, ahol látták a vasáviaduktot és a ráktárat. Ezután tovább hajásttak Senigaglia felé és hasonló ávtpontokat pusztáttak el. Fanásná találkoztak az Admiral Spaun csoportal és visszaindultak a csásnakokhoz. A csásnakok felétele után Pártjában felé vették az irányt, ahova minden káldlább sebb esemény nélkáld megérkeztek.

1915 ávszén a káldzponti hatalmak dántá offenzívát indáttak Szerbia ellen, Anton Haus tengernagy a Novarát a Cattará ábtűbbe vezényelte. December 5-én, hajnali hájrom ászakor a Novara egy rombolás és hájrom torpedásnaszajd káldretében kifutott a Cattará ábtűbbé, hogy San Giovanni di Medua Montenegrás álelmezási és utánpártjái kiáhol a felderítás szerint tább teherhájs áll lászterrel és álelemmel megrakva- elpuszták. Virradatkor ávtök el a bejáratát, azonnal tázelt nyitottak, elésztűr szávtátták a parti ávtegek kezélínek a laktanyájájt, és mire a tázelt

pártozni tudták az osztrák-magyar hajók benyomultak a kikötőbe, mindent leromboltak, elszállítottak nyolc teherhajókat és tizenegy májsikat felgyújtottak. A teljes utánpótlás, amely a Szerb hadsereg volt, elpusztult. Sikeresen szörfözött csapást mérni az ellenségre. Montenegró ereje meggyengült, és 1916. január 13-án békét kötött.

1916. január 27-én a Horthy vezette Novara az Orjen és a Csepel rombolókkal kifutott, hogy zavarja az ellenséget hajóforgalmát. Rájáveszen a két romboló géphiba miatt visszafordult, így a gyorscirkáló egyedül hajózott tovább. Este 5 óra lett hajrom cirkáló és az ellenséges egységekkel találkozott. A tenger elárul a visszaforduló bázisra.

Az Antant, az egyre jobban erősödni kezdő osztrák-magyar-német tengeralattjárók tevékenység miatt úgy döntött, hogy elárulja a meglehetősen keskeny Otrantói szoros az Adria bejáratánál. Ezt felfegyverzett halászhajók végezték, amelyek az Adriai-szorosban vontattak a víz alatt, amelyekre aknák voltak erősítve, azok a tengeralattjárók, amelyek beleakadtak a hálókba, csak szörfözni tudtak kiszabadulni, vagy elpusztultak a személynézettel.

Horthy 1916. július 8-án este felderítő-átjáró indul az Otrantói-szorosba. Ott nagy felfegyverzett halászhajókkal találkozott, amelyeket rövid távú harc után elszállított. Másnap a hazafelől hajózási cirkáló és ellenséges egységekkel találkozott, és igyekeztek az átjárót elvonni. A hajók sebességi különbsége és a segítőegységek közreműködése csúszkás azonban keresztül a hálózat az ellenséget szűkíti, és sikerült gond nélkül befutnia Cattarába. Az év folyamán cirkáló és tengeri repülőgép hasonlósága miatt a vészhajtani, de látványos sikereket nem ért el.

1916-végén a hadi helyzet kiváló volt, a szűzrajzok az olasz front kivételével mindenhol ellenséges területek álltak a birodalom katonái, Oroszország lengyelek által lakott részei, az egész Szerbia és Montenegró, Belgium, az észak-keleti Franciaország a központi hatalmak birtokában volt. Kivétel a románokat Erdélyben, és elfoglaltuk Románia felét Bukaresttel együtt. Várható volt, hogy Románia és Oroszország között fog történni. A tenger császári és királyi flotta szilárdan tartotta nem csak a hazai partokat, de az utánpótlások számára nagyon fontos montenegrói partokat is. Biztosra volt a tengeralattjárók kijutása a Földközi tengerre, hadikikötőiket nem fenyegette veszedelem. Pápa, Sebenico, a Cattarói flotta szilárd, áthatolhatatlan védelmében áll. A francia Leon Gambetta és az olasz Garibaldi páncélos cirkálókat elszállították a nagy antant hajók nem merészkedtek Adria vizeire. A német és osztrák-magyar tengeralattjárók szilárdan tartották a Dardanellák és a Boszporusz bejáratát. Az angol hajókat ezen a harctéren is visszaverték a központi hatalmak. Mindezek ellenére azonban az antant sokkal jobb helyzetben volt, mivel földrajzi helyzetük és az amerikai segítőegységek segítségével a gyarmatokhoz, a nyersanyagforrásokhoz vezető utakat a kezében tartotta. A központi hatalmak viszont körüli voltak zavarva, és gyarmataik ellenére is el voltak zavarva a világon nyersanyag bázisait, amelyek kincseit nem csak az ellenség, de még a semleges államok teherhajtói is az antant részére szállították. A német hadvezető pedig úgy látta, hogy az idő ellen dolgozik, így a hajóborító végezők minél hamarabb befejezésüket szeretnék volna elérni. 1917 január 31-én bevetés nélküli tengeralattjáró hajóborító. Február 1-én, olyan hadműveleti területnek tekintette Angliát, Franciaországot és Olaszországot partjai körüli vizeket, valamint a Földközi-tenger keleti és központi részét, amelyben minden ellenséges és semleges egységet figyelmeztetnek a káros elszállított. 1917 nyárára kezdett fokozottan megjelenni a hadviselési mód eredménye. Az angol csapatok akadózva kapták az utánpótlást, Anglia névelve a lélekmiszerhiányt a közönségtől. Válaszként a fokozották a tengeralattjárók elleni védelmet. Így az Otrantói szorosban az eddig lazább hálókát vetették a tenger felé, kezdtek kiépíteni. Rengeteg halászhajó, szűzmalom romboló, kis cirkáló csoportosított ide, a káros tetteket a riasztórendszer, Otrantóban repülőterek építettek. Az Adria kezdett bezárni a tengeralattjárók, és a felszárni hajók számára.

Ezenkívül látszólag az Otrantói zárószórombolója, mely akcióra 1917. május 14-én este kezdődött. No Saida, Helgoland cirkálókat hajtás antenna rádjait megkötötték, így a sziluettként az olasz Indomito romboló osztályhoz hasonlóan. A cirkálókat észrevétel nélkül érkeztek meg a hajnali órákban a hálókba, hajrom körüli névelve a pozícióban és szinte ugyanabban a pillanatban szűzmalomként megjelenni a tenger felé az elvet vontak és a dőlő hajókra, azonnal elszállítottak 12 hajó, 9 hajó harc és mozgásképtelenné tettek, ugyanakkor az elszállított hajók személynézettel 72 embert mentettek ki a tengerből. A Novarára ebből 6 hajó elszállított, 5 megrongálása és 35 ember kimentése jutott. Az új tengeri védelem a hajrom hajókat rájól, gyors akciók hajókban mint egy új tengeri védelem a megsemmisítését okozta. Ugyanakkor a hálókban a Csepel és a Balaton rombolók is harcban kerültek és a Csepel az olasz Borea rombolókat elszállított. A Balaton pedig a romboló által károsított hajrom szűzmalom hajók közönségtől el egyet, a májsik kettő, így elmenekült. Rombolók visszafordulva minden zavaró esemény nélkül visszatértek Cattarába.

Ezeket az eredményeket a saját egységeink vesztesége nélkül elértek, feladatuk végzése után hazaindultak. Hamarosan a császári és királyi egységekkel a tenger felé a gyorscirkáló és a gyorscirkáló erősítését a 15 centiméteres ágyúikkal leadott névelve a májsik akkor tengeri repülőgép által juttatott, amikor az még a nagy távolság miatt, Horthy ekkor - a tengeri hajóborítókat a tenger felé elszállított - mesterségesen fejlesztett, amelynek leple alatt 8000 méterre felemelték az ellenséget, majd a károsító hirtelen kitörve a szűzmalom-törő. Ekkor azonban Novara szörfözött találatokat kapott. Az első tiszti, Szuborits József és a tengeri katonája meghalt, majd az egyik repülő a tengerbe teljes kezeléssel személynézettel. Nem sokkal ezután a parancsnoki hidat teljesen romba döntött, egy 15 cm-es

gránit repeszei megsebesítették Horthy Miklós is. Végezetül, amikor egy kővetkezé 15 cm-es gránit 1/4 ttek a kazánházat és a szerszombolta a gázcsövet, a hajás néhány perces lassulást futás utáni mozdulatlan cölöpön az ellenségnek. Az pedig pergetészet az d-tott a cirkáira. A Helgoland teljes erőre kapcsolt, és az ellenség felé ezzel magára vonta a tétet. A Saida kőzben a mozdulatlan Novarát tbbbszárri próbáikozás utáni vontatás kőre vette és elindult vele a hazai kikötés irányába, kőzben tovább. Az ellenség azonban elre tét, majd ritkulni kezdtek a lővések, és az Antant hajók elbb lemaradtak, majd megfordulnak, és az ellenkezé irányban eltntek a harctörrel, Budapest (az SMS Budapest legénysége) csatahajás és a Sankt Georg páncélos cirkáira tnt fel a itáshatáron hrombolás k-sáretben Cattarás felé. Ezek biztostása mellett az t továbbbi része Cattarásig biztonságban telt el. A Novara fedélzete. Jár itáshatásak a 10 cm-es Ágyók és a torpedvetés csövek. A itáshatárt vizsgáira tiszt Horthy Miklós. A harcok utáni a sebesült Horthyt eláptették. A Novara parancsnokáig it herceg Lichtenstein fregattkapitány vette it, és maradt az a háború végéig. Míg ebben az vben a hajás kijavították, de jelentésebb harci esemény mjr nem vett részt. A tengerész pályafutás csaca, a Császári és Királyi flotta alkonya az otrantási zár szótrombolás napokig őrezte hatását. A nmet és az osztrák-magyar tengeraltjárás kőnnyedön hatoltak it a szoroson. uralkodás "az ellenség eltt tanás-tott kíváira an vités és kő lősen eredményes magatartás" elismerések hadiakkátményes 2. osztályú katonai érdemkeresztet adományozta Horthy Miklósnak. Felgyűgyűlése utáni a Prinz Eugen csatahajás parancsnokávi nevezték ki. Ez a hajás a ngy legmodernebb, legőjabb, legnagyobb csatahajás egyike. (Viribus Unitis, Tegetthoff, Prinz Eugen, Szent István) Á S. M. S. Prinz Eugen

1917 őszén kőzponti hatalmak katonailag nagyon jár ittak, hiszen a caparettai itt r és utáni minden ponton megerás-tik pozíciókat, amelyet az orosz románi kő lőnbőke mőg tovább erőstett. A tengeren ugyanez a helyzet fokozódás nklő lőzések ellenre is.

A hadihajákon a legénység meglehetesen spártai mdon, állszezsofolva t, és az vek áta tartás lőlek lő el szolgálat is őrezte hatását. Előszár a nmet flottáinál mutatkoztak zendő lősek, majd az osztrák-magyar hadihajákon is.

1918. február 1-én a Cattarás bőben néhány hajás n lőzadás tét ki, amelynek kiindulás pontja a Sankt Georg páncélos cirkáira volt. Ezt kővetve tbb hajás is letartztatták a tiszteket, v r r lobogást vontak fel. A kőztudatba beleívódott az a tőveszme, hogy Horthy Miklós mint kő lőnleges megbázott utazott Cattarásba. Ez azonban tőves! Mint emlőtettem á ekkor mjr a Prinz Eugen parancsnoka volt, amelyet mádjában sem állt elhagyni.

A lőzadás arra kőszte az uralkodás, hogy felő vizsgáira a flotta parancsnokának és az egész flottaparancsnokágnak az alkalmassáig it. A tanácskozások során arra az elhatározásra jutottak, hogy Njegevan tengernagynak tővoznia kell. Utődjul Horthyt nevezték ki. Ezzel előtek a rőgi rendszertől kőt szempontból is. Elő is kő lőnválasztották a flottaparancsnoki állást a haditengerészeti parancsnoki állásaitól. Ez azt jelentette, hogy kő lőn feje lett a haditengerészeti és a minisztériumnak. Második lőpőskőnt, ismő szaká-tva a hagyomány Horthy Miklós sorhajáskapitányt, soron kő-vál -11 rangidő s tiszt itugrásval- ellentengernagyá és a flotta parancsnokávi nevezte ki az uralkodás az állszes tanácsadása egyetörtésével.

Amikor Reinhard Scheer admirális a nmet flotta parancsnoka őrtés lő a dőntősről á-gy kiáltott fel: âœMost végre az a főrő, akire szőksőnk van!âœ Kősább erről á-gy nyilatkozott: âœHogy mennyire minden irigysőgtől men el Horthy idősebb kartársai is vezőri talentumit, azt sajít szőjukkő hallottam, amikor Horthy tőnek mőtő megjutalmazásőnt az osztrák-magyar flotta lőre állőttatott.âœ

Ugyan erre a kővetkeztésre jutott Helmut Pemsel, az 1985- ben, a nmetországi Koblenzben kiadott haditengerészeti őletrajzi lexikon szerője, amikor Horthyről ezt ő-rta: âœâœ! legalőbb tő-z esztendővel előbb lett volna szőksőg a cs. flotta lőn ilyen főrőraâœ!

Horthy első dolga az volt, hogy javított a matrások őlelmezésőn, és felszerelésőn. Majd legfontosabb feladatnak a kiőpőtt ortantási zár szótrombolását tekintette. Ennek előkősző-tősekőnt rajta ő ttek az anconai torpedás cső tőmaszponton. A rajta őtő cőlja ezeknek a rendkő-vál gyors és veszőlyes kishajáknak az elpusztő-tása volt.

Ebben az vben az osztrák-magyar hadvezetés őniusban egy offenző-vőit tervezett a Pianőnő lő állő kőt Isonzás hadsereg rőszvőtelővel. Ennek tőmogásáira tervezte meg Horthy tengernagy az otrantási zár őjabb megtőmadás lehetőleg vőgleges megsemmiső-tésőnt.

A flotta csatahajásnak bevetésőnt is elhatározta, hiszen tudta, hogy most mjr a vőkony páncéltő, gyors cirkáira lenőnek elegendők az ellenség nagy hadihajásival szemben.

A flottaparancsnokáig mindent elkővetett, hogy a terv titokban maradjon. Kezdetben csak a fregatt parancsnok, a tőrsfő nők és a hadmőveleti tiszt tudott a tervről, majd fokozatosan bevonták a tőrsőkari.

A haditerv a kővetkezé volt:

A gyorscirkáira és a modern, őj rombolás kőt csoportja a őnius 10-ről - 11-re virradás hajnalban megtőmadja az

otrantásí Őŕvet, a vődÁ' Ős felderÁ-tÁ' egysőgeket, illetve az otrantásí tengerparti repÁ¼lÁ'teret. A nőgy Őj csatahajás Ő hÁrom rőgebbi, kisebb csatahajás, mindegyik 1-2 rombolás Ős 4-5 torpedásnaszÁjd kÁ-sőretőben, hőt hÁitvőd csoport Dő-Adria hőt meghatározott pontjÁjn cirKÁjl. Egrősz azőt, hogy a kőt tÁjmadás csoport elvÁjgÁjsÁjt megakadÁlyoz azaz fedezze Á'ket, mÁjsrősz azőt, hogy a beavatkozás antant nagy hajáskkal a harcot felvegye tÁjvol tartva Á'ket a tÁjmadás csoportjainktÁ. A tengeralattjÁrÁk feladata minől tÁjbb ellensőget elsÁ¼llyeszteni. A repÁ¼lÁ' Ős rÁjdiás egysőgek feladata a hajás parancsnokainak tÁjőkoztatÁjsa az ellensőg hollőtőrá'l, mozgÁjsÁjrá.

A flotta parancsnokÁjga minden eshetásőget megfontolt Ős a kőmjelentősekbÁ'l ismert ellensőges egysőgek harcÁ kalkulÁjva, szinte 100%-osnak tÁnt a nagy akciás sikere. Erre a remőnyre, az akciás rajta¼tősszerÁ± jellegőn kÁ-vÁ¼l okot adott, a hajás¼zőrsőg kivÁjlás kőpzőse, eredmőnyessőge, az Őj hajásk harminc Ős feles Ájgyőin az ÁjtÁ¼tÁkőpessőge Ős fÁjlıőnye, a torpedás egysőgek gyakorlottsÁjga, a gyorscirKÁjlık eddigi eredmőnyei, amelyek csak tengeralattjÁrÁk vetőlkednek velÁ¼k. A tiszték Ős a legőnysőg a februÁri lÁjzongÁjs elhalÁjsa utÁjn, az Őj flottaparancsnok fiatal, temperamentumos, tetterás irÁjnyÁ-tÁjsa mellett Őjra őlőnk Ős aktÁ-v, valamint fegyelmezett lett. Megszőnt a tespedő, amely a nagy hajás legőnysőgőn ővek Áta erÁ't vett.

A nőgy Viribus Unitis osztÁjlyő csatahajás kőt csoportban indult el a terv szerint a Dő-Adria felő egy napos kÁ¼lőnsőggel. ElsÁ' nap Horthy irÁjnyÁ-tÁjsa alatt a Viribus Unitis Ős a Prinz Eugen a mÁsodik fÁcsoport vezőrhajás Szent IstvÁjn csatahajás a Tegetthoffal, Jőnius 9-őn, este futott ki PÁ¼bÁ¼ kilenc kisebb egysőg kÁ-sőretőben. A csoport Premuda szigettÁ'l 11 mőrfÁjldnyi tÁjvolsÁjgban hajászott dő felő mÁjnap hajnalban, amikor a rossz lÁjthatásÁjgot Á¼gyesen kihasznÁjva a Rizzás, olasz fregattkapitÁjny Ájltal vezetett kőt MAS (torpedáscsőnak) behatolt a rombolás kÁjzÁjt, Ős kőt-kőt torpedás lÁ'ttek ki a kőt nagy hajás irÁjnyÁjba. A Tegetthoffot elvőtettő, de a Szent IstvÁjn haló kapott. DacÁjra annak, hogy a legőnysőg mindent megtett a megmentőőre, a hajásÁriÁjs hÁjrom ÁrÁjval kősb fe ős elsÁ¼lyedt. Ő Ő A sÁ¼lyedÁ' Szent IstvÁjn

A Szent IstvÁjn elvesztőse nem csak ŐjnmagÁjban volt vesztesőg, hanem azőt is mert a terv ŐjsszeomlÁjsÁjt jelentette ellensőgnek tudomÁjsÁjra jutott a kőszÁ¼lÁ'dÁ' akciás. Nem lehetett tÁjbbő a meglepetősszerÁ±en erejőre szÁjmÁ-t Horthy hosszas mőrlegelő utÁjn lefőjta az akciás. A flotta parancsnoka Ős tÁjrzskari fÁ'nÁjke egyŕntetÁ±en ÁjrlÁjs gondolt.

A szÁjrazfÁjldőn ugyanakkor meghiősult a Jőnius 15-i Piave offenzÁ-va, valamint megjelentek az amerikai csapatok is a nyugati frontokon. Mindez Őjraőleszti a lehangoltsÁjgot Ős csÁ¼ggedőst. A Horthy mindent megtett a flotta hasznosÁ-tÁjsÁjnak ődekőben. Megszervezte a bővÁjrnaszÁjd akciáskat. Tagadhatatlan, hogy a flotta tevőkenysőge a Szent IstvÁjn pusztulÁjsa utÁjn sem lanyhult Ős mindez parancsnokÁjnak kÁjzÁjnhetÁ'. Mőg akkor is erÁ's kőzzel tartó őőea flotta kormÁjnykerekőtő, amikor oktőber 30-Ájn megÁjt a legfelsÁ'bb parancs: A hadiflottÁjt minden felszerelősÁ egyÁ¼tt Ájt kellett adni a Szerbek, HorvÁjtok Ős Szlovőnek Nemzeti TanÁjsÁjnak a monarchia tÁjbbi nőpe tulajdonjogÁjnak a fenntartÁjsÁjval!

Az ÁjtdÁjs formasÁjgai oktőber 31-őn dőlelÁ'tt zajlottak le a Viribus Unitis vezőrhajásn, Horthy lakosztÁjlyÁjban. Koch Meted fragattkapitÁjny, egy laibachi szÁ¼letősÁ± szlovőn tengerősztiszt, az, aki a jegyzÁ'kÁjnyv alÁjÁ-rÁjsa utÁjn azonn lobogás vÁjltÁjst kÁjvetelt. Horthy ekkor kijelentette, hogy errÁ'l szás sem lehet, amÁ-g Á' a hajásn van, addig az osztrÁjk-magyar lobogás a Viribus Unitis Ős a tÁjbbi hajás ÁjrbocÁjn marad. Á' pedig csak dőlutÁjn fog tÁjvozni, tehÁjt a lobogás vÁjltÁjs csak azutÁjn tÁjrtőnhet meg. A bizottsÁjg minden tagja elfogadta Horthy vőlemőnyő, Koch Meted megsőgyenÁ¼ve magÁjra maradt.

DőlutÁjn 16 Árakor, minden hajásn felsorakozott a legőnysőg, mőg egyszer utoljÁra fegyelmezetten ős megtÁjrtőn piros - fehő - piros hadilobogás utolsÁ' levonÁjsa.

A hajás legőnysőgőnek egyhangő kÁ-vÁjnsÁjgÁjra tÁ'lÁ¼k is elbőcsőzott az admirÁjlis, majd 16 Ára 30 perckor elhag flottaparancsnoki hajás. MagÁjval vitte a hajás selyem dő-szlobogásÁj, a parancsnoki lobogásÁj, valamint Ferenc Jászsef arckőpő.

Horthy PÁ¼bÁ¼ Badenbe utazik ős jelenti IV. KÁjrolynak a flotta ÁjtdÁjsÁjt. Ekkor az uralkodás vőgsÁ' gesztuskőnt elÁ'lőpteti altengernagyÁj őőea legVÁjlsÁjgosabb idÁ'ben is kimagaslÁs, kivÁjlıs szolgÁjlatai ős az ellensőg elÁ'tt mindtanősÁ-tott bÁjtor magatartÁjsÁjnak elismerősekőppen. ő

Ezzel vőget őrt Horthy Miklás tengerőszeti pÁjlyafutÁjsa, valamint vőgőrvőnyesen megszánt lőtezni a CsÁjszÁj Haditengerőszet is.

Horthy Miklás a politikus

Horthy Miklás politikai tevőkenysőgő a mai napig nem tudjuk reÁjlisan, tÁjrgyilagosan őrtőkelni. Tőny, hogy 1918, oktőber 31-őn, amikor lelőpett hajásÁjrá Ős romhalmazt talÁjlt maga kÁjrlÁ¼l szeretett hazÁjnkban. Á' volt az, aki a romokbÁ'l egy megcsonkÁ-tott, de mőgis mÁ±kÁjldÁ' orszÁjgot tudott őpÁ-teni. Majd jÁjt a II. vilÁjghÁjborő, ős minden vőge lett. FÁjldi PÁjli kÁjnyvőnek vőgőn kemőnyen ÁjllÁjst foglalt Horthy orszÁjg őpÁ-tÁ' munkÁjssÁjga mellett:

â€œA nemzet hajásjnak parancsnoki hâ-dja, 1944. oktâber 15-e fekete vasâjnapja âta â¼res.Minden magyarnak a hâ-dor a helye!â€•

Ezen eredmânyek ellenâre Horthy Miklâs minden remânyâot elveszâ-tve, hogy viszont lâthatja szeretett hazâjâjt 1957. februâr 9-âon emigrânskâont hunyt el Portugâlijâban.

-Emlâkâot mindârtâkre megâ'rizzâ¼k ellentengernagy âr! Nyugodjon bâkâben kormâjnyzâ³ âr!Kiss âœolafâ€• Csab

Felhasznâlt irodalom:

- Bencsik Gâbor: Horthy Miklâs Magyar Mercurius kiadâ³ 2003
- Csonkarâti Kâjoly: Horthy, a tengerâsz; Zrânyi kiadâ³ 1993
- Csonkarâti Kâjoly: Az Osztrâjk-Magyar Monarchia haditengerâszete
- Fâldi Pâj: Az osztrâjk- magyar haditengerâszet târtânete Anno kiadâ³
- Kiss Csaba: A Csâszâri âs Kirâlyi flotta kâzirat
- Kiss Csaba: Az S.M.S. Novara gyorscirkâjâ³
- Nagy Miklâs Mihâly: Boldog bâkeidâk haditengerâszei Kornâtâjs kiadâ³ 2003
- Szimon Miklâs: Hogyan lett egy kenderesi kismemesi gazdâjkodâ³ fiâjbâ³l az Osztrâjk - Magyar Haditengerâszet fâparancsnoka? Csatajk az Adriâjn Horthy Miklâs irâjnyâ-tâjsâjval.A Szent Istvâjn csatahajâ³ elsâ¼lyedâse.

â